

UZASADNIENIE

Decyzją numer (...) z dnia 16 listopada 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że **M. B.** podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnemu, rentowemu, i wypadkowemu w okresie od 24 października 2013 r. do 10 grudnia 2013 r., jako zleceniobiorca u płatnika składek Pracownie (...) Sztukatorskich i (...) – właściciel M. J. z siedzibą w Ł. oraz, że z wymienionego tytułu miesięczne podstawy wymiaru składek wynoszą:

1. Na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne tj. emerytalne, rentowe i wypadkowe: od 10/2013 r. do 11/2013 r. – 0,00 zł, 12/2013 r. – 4070,00 zł,
2. Na ubezpieczenie zdrowotne: od 10/2013 r. do 11/2013 r. – 0,00 zł, 12/2013 r. – 3611,72 zł.

Decyzją numer (...) z dnia 16 listopada 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że **D. M.** podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnemu, rentowemu, i wypadkowemu w okresie od 4 lipca 2013 r. do 30 listopada 2013 r., jako zleceniobiorca u płatnika składek Pracownie (...) Sztukatorskich i (...) – właściciel M. J. z siedzibą w Ł. oraz, że z wymienionego tytułu miesięczne podstawy wymiaru składek wynoszą:

1. Na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne tj. emerytalne, rentowe i wypadkowe: od 07/2013 r. do 11/2013 r. – 0,00 zł, 12/2013 r. – 9000,00 zł,
2. Na ubezpieczenie zdrowotne: od 07/2013 r. do 11/2013 r. – 0,00 zł, 12/2013 r. – 7986,60 zł.

Decyzją numer (...) z dnia 16 listopada 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że **M. W.** podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnemu, rentowemu, i wypadkowemu w okresie od 7 maja 2013 r. do 10 listopada 2013 r., jako zleceniobiorca u płatnika składek Pracownie (...) Sztukatorskich i (...) – właściciel M. J. z siedzibą w Ł. oraz, że z wymienionego tytułu miesięczne podstawy wymiaru składek wynoszą:

1. Na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne tj. emerytalne, rentowe i wypadkowe: od 05/2013 r. do 11/2013 r. – 0,00 zł, 12/2013 r. – 14990,00 zł,
2. Na ubezpieczenie zdrowotne: od 05/2013 r. do 11/2013 r. – 0,00 zł, 12/2013 r. – 13302,13 zł.

Decyzją numer (...) z dnia 17 listopada 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że **S. P.** podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnemu, rentowemu, i wypadkowemu w okresie od 27 listopada 2013 r. do 9 grudnia 2013 r., jako zleceniobiorca u płatnika składek Pracownie (...) Sztukatorskich i (...) – właściciel M. J. z siedzibą w Ł. oraz, że z wymienionego tytułu miesięczne podstawy wymiaru składek wynoszą:

1. Na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne tj. emerytalne, rentowe i wypadkowe: 11/2013 r. – 0,00 zł, 12/2013 r. – 3600,00 zł,
2. Na ubezpieczenie zdrowotne: 11/2013 r. – 0,00 zł, 12/2013 r. – 3194,64 zł.

Decyzją numer (...) z dnia 17 listopada 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że **B. P.** podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnemu, rentowemu, i wypadkowemu w okresie od 14 listopada 2013 r. do 30 listopada 2013 r., jako zleceniobiorca u płatnika składek Pracownie (...) Sztukatorskich i (...) – właściciel M. J. z siedzibą w Ł. oraz, że z wymienionego tytułu miesięczne podstawy wymiaru składek wynoszą:

1. Na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne tj. emerytalne, rentowe i wypadkowe: 11/2013 r. – 0,00 zł, 12/2013 r. – 1414,00 zł,
2. Na ubezpieczenie zdrowotne: 11/2013 r. – 0,00 zł, 12/2013 r. – 1254,78 zł.

Decyzją numer (...) z dnia 21 listopada 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że **M. J.** podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnemu, rentowemu, i wypadkowemu w okresie od

20 sierpnia 2013 r. do 30 listopada 2013 r. i od 1 października 2015 r. do 30 grudnia 2015 r., jako zleceniobiorca u płatnika składek Pracownie (...) Sztukatorskich i (...) – właściciel M. J. z siedzibą w Ł. oraz, że z wymienionego tytułu miesięczne podstawy wymiaru składek wynoszą:

1. Na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne tj. emerytalne, rentowe i wypadkowe: od 08/2013 r. do 11/2013 r. – 0,00 zł, 12/2013 r. – 567,00 zł, od 10/2015 r. do 11/2015 r. – 0,00 zł, 12/2015 r. – 3500,00 zł,
2. Na ubezpieczenie zdrowotne: od 08/2013 r. do 11/2013 r. – 0,00 zł, 12/2013 r. – 503,15 zł, od 10/2015 r. do 11/2015 r. – 0,00 zł, 12/2015 r. – 3105,90 zł.

Oddział w dniach od 9 czerwca 2016 r. do 20 czerwca 2016 r. i od 11 lipca 2016 r. do 14 lipca 2016 r. przeprowadził kontrolę wykonywania zadań i obowiązków w zakresie ubezpieczeń społecznych przez płatnika składek Pracownie (...) Sztukatorskich i (...) Z. (...) – właściciel M. J. z siedzibą w Ł. przy ul. (...). Kontrolą objęto okres od stycznia 2013 r. do grudnia 2015 r.

W wyniku kontroli ustalono, że płatnik składek nie dokonał zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych oraz nie dokonał naliczenia składek na ubezpieczenia społeczne, i ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy (w stosunku do osób osiągających przychód w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę) i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

/decyzje dot. ubezpieczonych w aktach ZUS/

Płatnik M. J. prowadzący Pracownię (...) Sztukatorskich i (...) w Ł., złożył odwołania od powyższych decyzji, zaskarżając je w całości. Zaskarżonym decyzjom zarzucił:

a) naruszenie prawa materialnego, tj.

- art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 2016 poz. 963 ze zm.), poprzez bezpodstawne przyjęcie, iż w/w ubezpieczeni w w/w okresach wykonywali na rzecz płatnika pracę na podstawie umów zlecenie oraz, że w związku z tym podlegali obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu;

- art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 2016 poz. 963 ze zm.), poprzez przyjęcie, iż ubezpieczeni w w/w okresach wykonywali na rzecz płatnika pracę na podstawie umów zlecenie, przez co podlegali obowiązkowemu ubezpieczeniu wypadkowemu;

- art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. „e” ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U.2016, poz. 1793 ze zm.), poprzez bezpodstawne przyjęcie, iż w/w ubezpieczeni w w/w okresach wykonywali na rzecz płatnika pracę na podstawie umów zlecenie oraz, że w związku z tym podlegali obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu;

-art. 627 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku kodeks cywilny (Dz.U. 2016, poz. 380 ze zm.), poprzez błędne przyjęcie, iż umowy pomiędzy ubezpieczonymi a płatnikiem nie mają cech umów o dzieło;

-art. 734 w zw. z art. 750 k.c., poprzez błędne przyjęcie, iż umowy zawarte pomiędzy ubezpieczonymi a płatnikiem miały charakter umów o świadczenie usług, do których mają zastosowanie przepisy o umowie zlecenie;

b) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia poprzez uznanie, umowy o dzieło łączące strony stanowiły w istocie umowy zlecenia, w sytuacji gdy całokształt okoliczności, jak i wola stron świadczą o tym, że umowy te były w istocie umowami o dzieło.

W konsekwencji wniósł o uchylenie decyzji i orzeczenie co do istoty sprawy.

/odwołania – k. 2 – 6, k. 2 – 10 w aktach VIII U 2908/16, k. 2 – 7 w aktach VIII U 2910/16, k. 2 – 6 w aktach VIII U 2919/16, k. 2 – 6 w aktach VIII U 2924/16, k. 2 – 6 w aktach VIII U 38/17

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie, przytaczając argumentację jak w uzasadnieniu skarżonych decyzji. /odpowiedź na odwołanie – k. 16 – 17, k. 16 – 17 w aktach VIII U 2908/16, k. 17 – 18 w aktach VIII U 2910/16, k. 16 – 17 w aktach VIII U 2919/16, k. 16 – 17 w aktach VIII U 2924/16, k. 16 – 17 w aktach VIII U 38/17/

Postanowieniem z dnia 26 stycznia 2017 r. Sąd Okręgowy połączył sprawy o sygn. akt VIII U 2908/16, VIII U 2910/16, VIII U 2919/16, VIII U 2924/16, VIII U 38/17 do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą o sygn. akt VIII U 2907/16. /postanowienie – k. 20 w aktach VIII U 2908/16, k. 21 w aktach VIII U 2910/16, k. 20 w aktach VIII U 2919/16, k. 20 w aktach VIII U 2924/16, k. 20 w aktach VIII U 38/17/

Zainteresowany B. P. nie zajął stanowiska w sprawie. /protokół rozprawy z dnia 30 czerwca 2017 r. – 00:10:13 – 00:11:15 – płyta CD – k. 104/

Zainteresowany P. J. przyłączył się do stanowiska wnioskodawcy. /protokół rozprawy z dnia 26 września 2017 r. – 00:04:52 – 00:05:26 – płyta CD- k. 122/

Zainteresowany D. M. przyłączył się do stanowiska ZUS. /protokół rozprawy z dnia 6 marca 2018 r. – 00:03:04 – 00:03:34 – płyta CD – k. 211/

Na rozprawie w dniu 27 sierpnia 2018 r. pełnomocnik wnioskodawcy poparł odwołania oraz wniósł o zasądzenie od ZUS na rzecz odwołującego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego biorąc pod uwagę wartość przedmiotu sporu przyjętą przez pełnomocnika ZUS. Zainteresowany S. P. przyłączył się do stanowiska wnioskodawcy.

Pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołań oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego, zgodnie ze złożonym zestawieniem: w zakresie dotyczącym M. B. – określając wartość przedmiotu sporu na kwotę 1523,67 zł (koszty zastępstwa procesowego: 600 zł), w zakresie dotyczącym D. M. – określając wartość przedmiotu sporu na kwotę 3369,29 zł (koszty zastępstwa procesowego: 600 zł), w zakresie dotyczącym M. W. – określając wartość przedmiotu sporu na kwotę 5611,72 zł (koszty zastępstwa procesowego: 1200 zł), w zakresie dotyczącym S. P. – określając wartość przedmiotu sporu na kwotę 1347,72 zł (koszty zastępstwa procesowego: 180 zł), w zakresie dotyczącym B. P. – określając wartość przedmiotu sporu na kwotę 529,35 zł (koszty zastępstwa procesowego: 180 zł), w zakresie dotyczącym P. J. – określając wartość przedmiotu sporu na kwotę 1522,55 zł (koszty zastępstwa procesowego: 600 zł). /protokół rozprawy z dnia 27 sierpnia 2018 r. – 01:29:43 – 01:35:31 – płyta CD – k. 308/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. J. od 19 października 1977 roku prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...) M. J.. /informacja z (...) k. 28, k. 40, k. 53, k. 58/

Firma płatnika składek od 40 lat zajmuje się konserwacją zabytków. /zeznania świadka W. J. z dnia 26 września 2017 r. – 00:47:27 – 01:25:29 – płyta CD – k. 122/

Płatnik składek w ramach prowadzonej przez siebie działalności zawarł w spornym okresie:

- umowę z dnia 26 marca 2013 r. z Miastem Ł., której przedmiotem była realizacja roboty budowlanej, polegającej na remoncie i przebudowie wraz z infrastrukturą techniczną budynku frontowego o funkcji mieszkalno – usługowej w nieruchomości położonej przy ul. (...). Termin rozpoczęcia wykonywania robót ustalono na dzień podpisania umowy;

- umowę z dnia 4 września 2013 r. z (...) w Ł. dotyczącą rewitalizacji budynku (...), której przedmiotem było wykonanie prac konserwatorskich i robót budowlanych, w ramach zadań PN. Rewitalizacja zabytkowych elewacji, ślusarki, stolarki okiennej, zewnętrznej stolarki drzwiowej i obróbek dachowych budynków (...) na terenie (...) w Ł. przy ul. (...) polegających na wykonaniu zakresu prac zgodnie z opisem przedmiotu zamówienia tj. dokumentacją

projektową, programem konserwatorskim, specyfikacjami, wytycznymi (...) wojewódzkiego konserwatora zabytków oraz wytycznymi zamawiającego. W umowie strony określiły, że termin rozpoczęcia realizacji nastąpi z dniem jej podpisania, a zakończenie wykonywania jej przedmiotu nastąpi najpóźniej po upływie trzech miesięcy od przekazania terenu prac wykonawcy,

- umowę z dnia 18 listopada 2013 r. z Zespołem (...), której przedmiotem były roboty budowlane dotyczące zdania inwestycyjnego pn. Remont dot. remontu elewacji budynku przy ul. (...) w Ł. w ramach programu (...) KAMIENIC, a zakres tych robót obejmował: wykonanie dodatkowych polichromii na ścianach i suficie westybulu, wykonania mazerunku imitującego zabytkowych drzwi głównych frontowych i od podwórka, wg zatwierdzonego przez służby konserwatorskie wzoru, wykonanie zadaszenia wyjścia od podwórka, uzupełnienie konstrukcji nośno-wsporniczej pod elementy sztukatorskie gzymsu wieńczącego i międzypiętrowego. Termin rozpoczęcia wykonywania przedmiotu zamówienia oznaczono na dzień 18.11.2015r. a zakończenia na dzień 31.12.2015r.

/umowy – k. 164 – 172, k. 173 – 179, k. 180 – 184/

W dniu 24 października 2013 r. płatnik składek zawarł z **M. B.** umowę nazwaną umową o dzieło, której przedmiotem była rekonstrukcja tynków i cyzelowanie w obiekcie (...), w terminie od 24 października 2013 r. do 30 listopada 2013 r. Za wykonaną pracę zainteresowany otrzymał wynagrodzenie w wysokości 4070 zł. /umowa o dzieło – k. 8 ZUS w aktach dot. M. B., rachunek – k. 9 w aktach dot. M. B./

W ramach zawartej umowy ubezpieczony pracował przy scalaniu tynku w (...). /zeznania świadka W. J. z dnia 26 września 2017 r. – 00:47:27 – 01:25:29 – płyta CD – k. 122/

W dniu 4 lipca 2013 r. płatnik składek zawarł z **D. M.** umowę nazwaną umową o dzieło, której przedmiotem była rekonstrukcja obiektu zabytkowego, w terminie od 4 lipca 2013 r. do 30 listopada 2013 r. Strony ustaliły, że D. M. przysługuje wynagrodzenie w wysokości 10% brutto przerobu pracowników – wartości robocizny. Za wykonaną pracę zainteresowany otrzymał łącznie 9000 zł. /umowa o dzieło – k. 9 ZUS w aktach dot. D. M., rachunek – k. 9 w aktach dot. D. M./

Zainteresowany był kierownikiem kontraktu. On wykonywał projekty, kosztorysy, sporządzał harmonogram prac wykonywanych na ul. (...). /zeznania świadka W. J. z dnia 26 września 2017 r. – 00:47:27 – 01:25:29 – płyta CD – k. 122/

W dniu 7 maja 2013 r. płatnik składek zawarł z **M. W.** umowę nazwaną umową o dzieło, której przedmiotem była rekonstrukcja i renowacja obiektu zabytkowego, w terminie od 7 maja 2013 r. do 10 listopada 2013 r. Za wykonaną pracę zainteresowany otrzymał wynagrodzenie w wysokości 14.990 zł. /umowa o dzieło – k. 8 ZUS w aktach dot. M. W., rachunek – k. 8 w aktach dot. M. W./

Ubezpieczony pracował w (...). /zeznania świadka W. J. z dnia 26 września 2017 r. – 00:47:27 – 01:25:29 – płyta CD – k. 122/

W dniu 27 listopada 2013 r. płatnik składek, zawarł z **S. P.**, umowę nazwaną umową o dzieło, której przedmiotem była pełna rekonstrukcja i renowacja stolarki okiennej w (...) w Ł., w terminie od 27 listopada 2013 r. do 9 grudnia 2013 r. Za wykonaną pracę zainteresowany otrzymał wynagrodzenie w łącznej kwocie 3600 zł. /umowa o dzieło – k. 9 ZUS w aktach dot. S. P., rachunek – k. 9 w aktach dot. S. P./

Ubezpieczony ukończył Szkołę Renowacji D. i (...) Średniowiecza w Holandii. W ramach zawartej umowy ubezpieczony zajmował się renowacją okien. Jak temperatura spadała poniżej 5 stopni C nie można było wykonywać renowacji okien. Przed zawarciem umowy z płatnikiem składek ubezpieczony był zarejestrowany jako bezrobotny w urzędzie pracy. /zeznania zainteresowanego S. P. z dnia 15 grudnia 2017 r. – 00:07:34 – 00:34:33, 00:41:07 w zw. z zeznaniami 00:51:39 – 00:52:54 – płyta CD – k. 144/

W dniu 14 listopada 2013 r. płatnik składek zawarł z **B. P.** umowę nazwaną umową o dzieło, której przedmiotem była pełna rekonstrukcja i renowacja okien skrzydłowych dwustronnych w (...), w terminie od 14 listopada 2013 r. do 30 listopada 2013 r. Za wykonaną pracę zainteresowany otrzymał wynagrodzenie w wysokości 1414 zł. /umowa o dzieło – k. 8 ZUS w aktach dot. B. P., rachunek – k. 8 w aktach dot. B. P./

W ramach zawartej umowy ubezpieczony B. P. wykonywał renowację okien przy ul. (...) w Ł.. Opalał te okna, szlifował, szpachlował ubytki, malował podkładem i farbą nawierzchniową. /zeznania B. P. z dnia 30 czerwca 2017 r. – 00:11:28 – 00:25:23 – płyta CD – k. 104/

W dniu 20 sierpnia 2013 r. płatnik składek zawarł z **P. J.** umowę nazwaną umową o dzieło, której przedmiotem była pełna rekonstrukcja i renowacja okien skrzydłowych dwustronnych w (...), w terminie od 20 sierpnia 2013 r. do 30 listopada 2013 r. Za wykonaną pracę zainteresowany otrzymał wynagrodzenie w wysokości 569,00 zł. /umowa o dzieło – k. 6 ZUS w aktach dot. P. J., rachunek – k. 6 w aktach dot. P. J./

W dniu 1 października 2015 r. płatnik składek, zawarł z **P. J.** umowę nazwaną umową o dzieło, której przedmiotem była rekonstrukcja sztukaterii gzymsów ciągnikowych przy renowacji obiektu zabytkowego w Ł. przy ul. (...), w terminie od 1 października 2015 r. do 30 grudnia 2015 r. Za wykonaną pracę zainteresowany otrzymał wynagrodzenie w wysokości 3500 zł. /umowa o dzieło – k. 8 ZUS w aktach dot. P. J., rachunek – k. 8 w aktach dot. P. J./

P. J. jest sztukatorem. /zeznania świadka W. J. z dnia 26 września 2017 r. – 00:47:27 – 01:25:29 – płyta CD – k. 122, zeznania zainteresowanego P. J. z dnia 26 września 2017 r. – 00:05:56 – 00:42:40 – płyta CD – k. 122 w zw. z zeznaniami z dnia 24 kwietnia 2018 r. – 00:44:52 – 00:46:58 – płyta CD – k. 224/

Zlecone przez płatnika składek każdemu z zainteresowanych prace na podstawie spornych umów cywilnoprawnych wchodziły w zakres przedmiotu działalności gospodarczej odwołującego, który zawarł rzeczne umowy celem wykonania własnych zobowiązań łączących go z jego kontrahentem. Takie same prace jak zlecone do wykonania zainteresowanym wykonywały także inne osoby, które w firmie płatnika były zatrudnione w badanym okresie na umowę o pracę. /zeznania wnioskodawcy M. J. z dnia 27 sierpnia 2018 r. – 01:04:52 – 01:29:43 – płyta CD – k. 308/

Firma płatnika poszukuje pracowników przez Urząd Pracy, prasę. W. J. w imieniu płatnika jako osoba współpracująca, będąc upoważnioną przez płatnika do podpisywania umów, rozmawiała z kandydatami w biurze płatnika przy ul. (...) w Ł., następnie wysyłała ich na budowę, gdzie mogli zobaczyć co jest do wykonania w danym budynku i po rozmowie z kierownikiem budowy, jeżeli kandydat stwierdził, że jest w stanie wykonać daną pracę, zawierała w imieniu płatnika umowę. /zeznania świadka W. J. z dnia 26 września 2017 r. – 00:47:27 – 01:25:29 – płyta CD – k. 122, zeznania wnioskodawcy M. J. z dnia 27 sierpnia 2018 r. – 01:04:52 – 01:29:43 – płyta CD – k. 308/

Płatnik prowadził listę obecności na budowie. Renowacja i rekonstrukcja sztukaterii polegała na ich naprawie, malowaniu, uzupełnianiu ubytków i przywracaniu ich pierwotnego wzoru, a celem było zrekonstruowanie obiektu w taki sposób w jaki był wykonany. Renowacja okien polegała na usuwaniu starych powłok, odtworzeniu ubytków i pomalowaniu okien. Przywracano pierwotny stan okien. Każdy z zainteresowanych wykonywał przydzieloną mu konkretnie przez kierownika budowy sukcesywnie danego dnia pracę, która nie musiała być zgodna z pracą wskazaną w umowie. Zainteresowani wykonywali każdego dnia przydzieloną im konkretnie przez kierownika budowy pracę we wskazanym przez niego miejscu i czasie. Pracę wykonywaną przez ubezpieczonych kontrolował kierownik budowy, sprawdzał prawidłowość wykonywanych prac i przestrzeganie technologii. Wnioskodawca zapewniał pracownikom rękawice, kaski i kamizelki czy narzędzia do pracy, materiały do renowacji i malowania okien jak: pędzle, wałki, skrobaki, ścierki, opalarki. Pracownicy nie mieli ubrań roboczych. Ubezpieczeni nie wystawiali rachunków za wykonaną pracę. Pracę wykonywali w określonych godzinach, zaczynali od 7.00 rano i pracowali osiem godzin. Praca była rozliczana pod koniec miesiąca, czasami pracownicy otrzymywali zaliczki. Zaliczka nigdy nie była wyższa niż należność za wykonaną pracę. /zeznania B. P. z dnia 30 czerwca 2017 r. – 00:11:28 – 00:25:23 – płyta CD – k. 104, zeznania świadka W. J. z dnia 26 września 2017 r. – 00:47:27 – 01:25:29 – płyta CD – k. 122, zeznania zainteresowanego S. P. z dnia 15 grudnia 2017 r. – 00:07:34 – 00:34:33, 00:41:07 w zw. z zeznaniami 00:51:39 –

00:52:54 – płyta CD – k. 144, zeznania świadka J. Z. z dnia 24 kwietnia 2018 r. – 00:07:33 – 00:43:20 – płyta CD – k. 224, zeznania zainteresowanego P. J. z dnia 26 września 2017 r. – 00:05:56 – 00:42:40 – płyta CD – k. 122 w zw. z zeznaniami z dnia 24 kwietnia 2018 r. – 00:44:52 – 00:46:58 – płyta CD – k. 224, zeznania świadka A. B. z dnia 27 sierpnia 2018 r. – 00:12:46 – 00:25:45 – płyta CD – k. 308, zeznania świadka A. S. z dnia 27 sierpnia 2018 r. – 00:25:45 – 00:37:56 – płyta CD – k. 308, zeznania świadka M. K. z dnia 27 sierpnia 2018 r. – 00:40:56 – 00:53:01 – płyta CD – k. 308, zeznania świadka T. K. z dnia 27 sierpnia 2018 r. – 00:53:01 – 01:02:01 – płyta CD – k. 308, zeznania wnioskodawcy M. J. z dnia 27 sierpnia 2018 r. – 01:04:52 – 01:29:43 – płyta CD – k. 308/

Zainteresowani byli szkoleni w zakresie BHP przez płatnika składek. /zeznania wnioskodawcy M. J. z dnia 27 sierpnia 2018 r. – 01:04:52 – 01:29:43 – płyta CD – k. 308, zeznania zainteresowanego P. J. z dnia 26 września 2017 r. – 00:05:56 – 00:42:40 – płyta CD – k. 122 w zw. z zeznaniami z dnia 24 kwietnia 2018 r. – 00:44:52 – 00:46:58 – płyta CD – k. 224/

Płatnik składek nie zgłosił żadnego z wymienionych zainteresowanych do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego od dnia oznaczonego we wskazanych umowach jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania ani nie wyrejestrował z tych ubezpieczeń od dnia następnego po dniu wygaśnięcia umowy. /bezsporne/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał w oparciu o dokumentację przedłożoną do akt sprawy oraz znajdującej się w aktach organu rentowego. Prawdziwość i wiarygodność powyższych dowodów nie została zakwestionowana przez żadną ze stron postępowania, tym samym Sąd Okręgowy uznał opisane dokumenty za pełnowartościowe dowody stanowiące podstawę ustaleń faktycznych.

Ponadto, Sąd Okręgowy oparł się również, w ograniczonym zakresie, na zeznaniach zainteresowanych S. P., P. J., B. P. oraz świadków W. J., J. Z., A. B., A. S., M. K., T. K. a także płatnika M. J..

Dowody te – w ocenie Sądu Okręgowego - tworzą spójną, logiczną całość.

Wskazać należy, że spór zasadza się w istocie na odmiennej ocenie prawnej zakwestionowanych przez ZUS umów cywilnoprawnych nazwanych „umowami o dzieło”.

Dodatkowo wskazać należy, że odwołujący nie zakwestionował wskazanych przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji okresów podlegania przez zainteresowanych obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, jako zlecenioborców u płatnika składek, ani miesięcznych podstaw wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenia zdrowotne, ale przez całe postępowanie twierdził, iż kwestionowane umowy były umowami o dzieło i nie stanowiły tytułu do ubezpieczeń społecznych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania jako niezasadne podlegają oddaleniu.

Na wstępie wskazać należy, że umowa zlecenia i umowa o dzieło to podstawowe kontrakty usługowe, konkurencyjne w stosunku do umowy o pracę. Różnica między tymi dwoma rodzajami umów jest dla podmiotów zatrudniających bardzo istotna, bowiem wiąże się z różnymi konsekwencjami prawnymi. Prawidłowa kwalifikacja zawieranej umowy nie zawsze jednak jest sprawą prostą - szczególnie w odniesieniu do różnych form działań i prac w sferze kultury. I tak np. podczas gdy umowy o dzieło rodzą określone obowiązki z punktu widzenia ubezpieczeń społecznych odnośnie naliczania i odprowadzania składek ubezpieczeniowych tylko wówczas, gdy są zawierane z własnymi pracownikami, to umowy zlecenia pociągają za sobą skutki ubezpieczeniowe bez względu na to, z kim są zawierane - z własnym pracownikiem czy z osobą z zewnątrz. Zatem jeśli dana umowa zostanie błędnie uznana nie za umowę o dzieło, ale za umowę zlecenia, to naliczenie w stosunku do niej składek na ZUS będzie niedozwolone, podobnie jak brak naliczenia składek w przypadku umowy zlecenia, która niewłaściwie została zakwalifikowana jako umowa o dzieło. Decydująca jest treść, a nie nazwa umowy. Aby prawidłowo ustalić, z jaką umową mamy w danym przypadku do czynienia, tzn.

czy jest to umowa zlecenia, czy umowa o dzieło, należy kierować się jej treścią, zadaniem, jakie osoba zatrudniana ma do wykonania, czyli istotą obowiązków umownych, jakie osoba ta na siebie przyjmuje.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4 i art. 12 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 roku (tekst jednolity Dz. U. z 2017 roku, poz. 1778) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu.

W myśl art. 9 ust. 1 analizowanej ustawy pracownicy spełniający jednocześnie warunki do objęcia ich obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z innych tytułów mogą dobrowolnie, na swój wniosek, być objęte ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi również z innych tytułów, z zastrzeżeniem ust. 1a.

Wspomniany wyżej art. 9 ust. 1a stanowi zaś, że ubezpieczeni wymienieni w ust. 1, których podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu stosunku pracy w przeliczeniu na okres miesiąca jest niższa od określonej w art. 18 ust. 4 pkt 5a, podlegają również obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z innych tytułów, z zastrzeżeniem ust. 1b i art. 16 ust. 10a.

Z mocy art. 13 pkt. 2 wspomnianej ustawy zleceniobiorcy obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu podlegają od dnia oznaczonego w umowie, jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 i 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 (to jest przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu umowy agencyjnej lub umowy zlecenia), jeżeli w umowie określono odpłatność za jej wykonywanie kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie.

Natomiast art. 20 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi, iż podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2.

Na podstawie zaś art. 66 ust. 1 pkt. 1e ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 roku (tekst jednolity Dz. U. z 2017 roku, poz. 1938) osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

Stosownie do art. 36 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowym podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych.

Obowiązkiem płatnika składek – z mocy art. 46 ust. 1 i art. 47 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – jest obliczanie, rozliczanie i opłacanie należnych składek za każdy miesiąc kalendarzowy oraz przesyłanie w wyznaczonym terminie deklaracji rozliczeniowej, imiennych raportów miesięcznych oraz opłacanie składek za dany miesiąc.

Do ustalenia zaś podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których wyżej mowa, z mocy art. 81 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób, z zastrzeżeniem ust. 5 i 6. ust. 5 art. 81 stanowi, że przy ustalaniu podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne nie stosuje się ograniczenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Z kolei wymieniony ust. 6 art. 81 przewiduje, że podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne pomniejsza się o kwoty składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami

składek, potrąconych przez płatników ze środków ubezpieczonego, zgodnie z przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych.

W rozpoznawanej sprawie spór dotyczył kwalifikacji prawnej umowy nazwanej „umową o dzieło” jaką odwołujący się płatnik składek zawarł z zainteresowanymi M. B., D. M., M. W., S. P., B. P., P. J..

Kwestią sporną było, czy strony istotnie zawarły umowę o dzieło nierodzącą obowiązku ubezpieczenia społecznego, czy też zawarły umowę o świadczenie usług, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, a które stanowią tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych.

Odnosząc się do powyższej spornej kwestii wskazać należy, iż stosownie do art.734 § 1 k.c. przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie, przy czym do umowy o świadczenie usług stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu (art.750 k.c.). W doktrynie dominuje pogląd, zgodnie z którym przedmiotem umowy o świadczenie usług jest dokonanie określonej czynności faktycznej, która nie musi prowadzić do osiągnięcia indywidualnie oznaczonego rezultatu. Chodzi tu zatem o umowy zobowiązujące do dokonania jednej lub wielu czynności faktycznych (także stałego ich dokonywania).

Zgodnie zaś z treścią art.627 k.c. przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia.

Nie ma przy tym żadnych wątpliwości, że przepisy o zleceniu nie mają zastosowania do czynności będących przedmiotem umowy o dzieło, bowiem wykonanie dzieła, zgodnie z prezentowanym w doktrynie poglądem, nie mieści się w pojęciu usługi w rozumieniu art.750 k.c.

Umowę o dzieło zalicza się do kategorii „umów rezultatu” i przeciwstawia umowie zlecenia - jako „umowie o staranne wykonanie usługi”. W odróżnieniu od umowy zlecenia, umowa o dzieło wymaga, by starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu. Tymczasem umowa zlecenia takiego rezultatu - jako koniecznego do osiągnięcia - nie akcentuje. Elementem wyróżniającym dla umowy zlecenia nie jest zatem wynik, lecz starania podejmowane w celu osiągnięcia tego wyniku (wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 21 grudnia 1993 roku sygn. III AUr 357/93; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 26 stycznia 2006 roku sygn. III AUa 1700/05; wyrok Sądu Najwyższego z 13 marca 1967 roku sygn. I CR 500/66, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2013 roku, II UK 115/13 i wyrok Sadu Najwyższego z dnia 8 listopada 2013 roku II UK 157/13).

Dokonując kwalifikacji konkretnej umowy należy w pierwszej kolejności badać, czy świadczenie będące przedmiotem zobowiązania ma cechy dzieła. Dzieło stanowi zawsze zjawisko przyszłe, jest czymś, co w chwili zawarcia umowy nie istnieje, lecz ma dopiero powstać w jakiejś określonej przyszłości. Rezultat, na jaki umawiają się strony, musi być z góry określony i może przyjmować zarówno postać materialną jak i niematerialną. Cechą konstytutywną umowy o dzieło jest, aby rezultat ten był obiektywnie osiągalny i w konkretnych warunkach pewny. Dzieło musi mieć indywidualny charakter i odpowiadać osobistym potrzebom zamawiającego. Podkreślenia także wymaga, że celem umowy o dzieło nie jest czynność (samo działanie lub zaniechanie), która przy zachowaniu należytej staranności prowadzić ma do określonego w umowie rezultatu, lecz samo osiągnięcie tego rezultatu. W umowie o dzieło chodzi zawsze o osiągnięcie umówionego rezultatu, niezależnie od rodzaju i intensywności świadczonej w tym celu pracy i staranności.

Tymczasem umowa o świadczenie usług jest umową starannego działania, jej celem jest wykonywanie określonych czynności, które nie muszą zmierzać do osiągnięcia rezultatu. W umowie zlecenie można wskazać rezultat, który powinien być osiągnięty, a podejmujący zlecenie powinien podejmować starania by go osiągnąć. Jednak w odniesieniu do umowy zlecenia po pierwsze nie da się określić zamierzonego rezultatu w sposób pewny, a po drugie nie sposób przewidzieć, w jakim stopniu zostałyby on osiągnięty.

W odróżnieniu od umowy zlecenia, umowa o dzieło wymaga, by starania przyjmującego zamówienia doprowadziły do konkretnego, w przyszłości, indywidualnie oznaczonego rezultatu. Umowa zlecenia nie akcentuje tego rezultatu, jako koniecznego do osiągnięcia, nie wynik zatem (jak w umowie o dzieło), lecz starania w celu osiągnięcia tego wyniku, są

elementem wyróżniającym dla umowy zlecenia, to jest przedmiotem istotnym (wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 21 grudnia 1993 roku III AUr 357/93).

Sposób wykonania dzieła pozostawiony jest w zasadzie uznaniu przyjmującego zamówienie, byleby dzieło miało przymioty ustalone w umowie lub wynikające z charakteru danego dzieła. Przyjmujący zamówienie nie ma także, co do zasady, obowiązku osobistego wykonania dzieła, chyba że wynika to z umowy lub charakteru dzieła (np. dzieło artystyczne). Ryzyko nieosiągnięcia rezultatu zawsze obciąża przyjmującego zamówienie. Przy czym odpowiedzialność przyjmującego zamówienie w wypadku nieosiągnięcia celu umowy, jest odpowiedzialnością za nieosiągnięcie określonego rezultatu, a nie za brak należytej staranności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2000 roku sygn. II UKN 386/99).

A zatem z umową rezultatu mamy do czynienia wtedy, gdy spełnienie świadczenia przez dłużnika polega na doprowadzeniu do określonego efektu. W tego typu umowach jedynie taki stan będzie uznany za wykonanie zobowiązania. Z kolei z umową starannego działania jest związany obowiązek dłużnika działania w sposób sumienny w kierunku osiągnięcia danego rezultatu, przy czym już samo sumienne działanie jest spełnieniem świadczenia, niezależnie czy ostatecznie zostanie osiągnięty zamierzony rezultat czy nie. (K. B. „Kilka mitów z zakresu teorii umów” G. Studia (...)/2/309 teza 2).

Należy podkreślić, że umowę o dzieło zdefiniowano w art.627 k.c. jako zobowiązanie do wykonania oznaczonego dzieła za wynagrodzeniem. Starania przyjmującego zamówienie w umowie o dzieło mają doprowadzić w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu, za wynagrodzeniem zależnym od wartości dzieła (art.628 § 1, art.629, art.632 k. c.). Umowa o dzieło zakłada swobodę i samodzielność w wykonywaniu dzieła, a jednocześnie nietrwałość stosunku prawnego, gdyż wykonanie dzieła ma charakter jednorazowy i jest zamknięte terminem wykonania. Przyjmuje się, że rezultat, o który umawiają się strony, musi być z góry określony, mieć samoistny byt obiektywnie osiągalny i pewny.

Wykonanie dzieła najczęściej przybiera postać wytworzenia rzeczy lub dokonania zmian w rzeczy już istniejącej (naprawienie, przerobienie, uzupełnienie); takie dzieła są rezultatami materialnymi umowy zawartej między stronami, weryfikowalnymi ze względu na istnienie wad (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 2000 roku, IV CKN 152/2000).

Poza rezultatami materialnymi, istnieją także rezultaty niematerialne, które mogą, ale nie muszą być ucieleśnione w jakimkolwiek przedmiocie materialnym. W każdym razie takim rezultatem nieucieleśnionym w rzeczy nie może być czynność, a jedynie jej wynik, dzieło bowiem musi istnieć w postaci postrzegalnej, pozwalającej nie tylko odróżnić je od innych przedmiotów, ale i uchwycić istotę osiągniętego rezultatu.

Z dokonanych ustaleń wynika, że przedmiotowe umowy, zawarte z zainteresowanymi M. B., D. M., M. W., S. P., B. P., P. J., objęte zaskarżonymi decyzjami były nakierowane na podjęcie działań w celu wykonania: rekonstrukcji tynków i cyzelowaniu w obiekcie (...) (M. B.), rekonstrukcji obiektu zabytkowego (D. M.), rekonstrukcji i renowacji obiektu zabytkowego (M. W.), pełnej rekonstrukcji i renowacji stolarki okiennej w (...) w Ł. (sylwester P.), pełnej rekonstrukcji i renowacji okien skrzydłowych dwustronnych w (...) (B. P.), rekonstrukcji i renowacji okien skrzydłowych dwustronnych w (...) oraz rekonstrukcji sztukaterii gzymsów ciągnikowych przy renowacji obiektu zabytkowego w Ł. przy ul. (...) (P. J.).

Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że żadna z tych będących przedmiotem analizy umów nie wskazuje jakichkolwiek indywidualnych rezultatów, efektów do osiągnięcia. Renowacja i rekonstrukcja to zestaw powtarzających się czynności, w praktyce, znanych wykonawcom, ale realizowanych nie w ramach autorskiego, indywidualnego procesu twórczego, tylko w ramach zlecenia płatnika, który – w związku z zawartymi umowami z Zamawiającymi: (...) w Ł., z Miastem Ł., z Zespołem (...) – wykonywał czynności, zgodnie z zaleceniami, wytycznymi, zarówno: (...) wojewódzkiego konserwatora zabytków, jak i dokumentacją projektową, programem konserwatorskim, specyfikacjami oraz wytycznymi zamawiającego.

Czynności takie jak: tynkowanie, gipsowanie, malowanie, usuwanie starej farby i pokrywanie nową, uzupełnianie brakujących elementów - fragmentów ościeżnic, framug okiennych, drzwi itp. stanowią elementy procesu technologicznego – renowacji, rekonstrukcji obiektów zabytkowych, ale nie tylko – renowacji i rekonstrukcji każdego obiektu, który wymaga takich procesów. Jeden lub kilka z elementów była odnawiana. O tym, że były to procesy powtarzalne, oparte na starannym działaniu - nie jednorazowe, świadczą nawet znamiona czasownikowe przy określaniu czynności do wykonania – w trybie niedokonanym, ciągłym: renowacja, rekonstrukcja (także np. z malowaniem).

A zatem istotą świadczenia ze strony zainteresowanych było wykonanie czynności, opisanych wyżej, cechujących się powtarzalnością i cyklicznością. Przy wykonywaniu czynności żaden z wykonujących opisane czynności zainteresowanych nie miał dowolności, swobody, inwencji twórczej, żaden element nie był jego autorską interpretacją zasad, reguł postępowania w procesie dokonywanej renowacji i rekonstrukcji z wymiernym efektem.

Rezultat tych czynności – rezultat zawartych umów – nie był określony w żadnej z umów. To płatnik zabezpieczał sprzęt i materiały, którymi wykonywali swojej prace wykonawcy. Jak wynika z dokonanych ustaleń płatnik przekazywał zainteresowanym materiały, które wykorzystywali oni przy realizacji czynności renowacji i rekonstrukcji.

Z dokonanych ustaleń wynika, że żadna z umów nie była indywidualnie oznaczona.

Powyższe okoliczności wskazują, że nie rezultat działania był określony w umowach, tylko wykonanie opisanych usług – renowacji i rekonstrukcji, a te czynności – powtarzające się jak: tynkowanie, gipsowanie, malowanie, usuwanie starej farby i pokrywanie nową, uzupełnianie brakujących elementów-fragmentów ościeżnic, framug okiennych, drzwi itd., nie stanowiły – samodzielnie indywidualnego bytu w obrocie, nie stanowiły autorskiego programu, realizowanego przez wykonawców, nie zawierały śladów inwencji twórczej, nie były objęte swobodą twórczą, inwencją kreatywną.

Podejmowane przez zainteresowanych czynności były powtarzalne i wymagały starannego działania. Rezultat nie był określony w żadnej umowie.

Podkreślić także należy, że zainteresowani podlegali kierownictwu płatnika składek. Byli zobowiązani do współdziałania w trakcie wykonywania dzieła oraz mieli ustalony czas i miejsce pracy.

Jak wynika z zeznań wnioskodawcy czy świadków zainteresowani pracowali minimum 8 godzin dziennie, była prowadzona ewidencja czasu pracy, a ponadto kierownik budowy kontrolował pracę zainteresowanych i zatwierdzał każdy wykonany etap. Dodatkowo kierownik budowy mógł ustalać ważność prac i kierował do tych, które wymagał wykonania w pierwszej kolejności. Co jednak ważniejsze - w razie potrzeby zakres prac ulegał zmianie, w szczególności zwiększeniu. Nie znajdowało to natomiast żadnego odzwierciedlenia w treści zawieranych umów.

Zdaniem Sądu okoliczności te potwierdzają brak w zawartych umowach cech umów o dzieło, bowiem w umowach o dzieło nie występuje żaden stosunek zależności czy też podporządkowania.

Ponadto zauważyć należy, że wnioskodawca dbał o dostarczenie materiałów niezbędnych do przeprowadzenia prac renowacyjnych. Dodatkowo wyposażał w kaski oraz kamizelki. Zainteresowani odbyli szkolenia z zakresu BHP oraz z zasad bezpieczeństwa na budowie.

Ponadto – jak wynika z ustaleń Sądu - zainteresowani mieli ustalone wynagrodzenie, kierownik budowy ewidencjował te dane, zaś pracownicy mieli płacone wyłącznie za bieżąco wykonaną pracę. Co istotne - wnioskodawca powierzając zainteresowanym wykonanie danych prac czy to renowacji okien czy sztukaterii bądź gzymsów nie wskazywał konkretnych obiektów do odnowienia. To kierownik budowy decydował, kto, gdzie, kiedy wykona dany element oraz w jakiej kolejności.

W ocenie Sądu Okręgowego przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że rzeczywistą wolą stron odnośnie przedmiotowych umów było świadczenie usług, a nie wykonanie dzieła, gdyż to nie wynik, ale określone działania

były istotne dla realizacji umów i z tych też działań zainteresowani byli rozliczani. Nie wynik czynności renowacja konkretnego obiektu, ale same w sobie czynności wykonywane przez zainteresowanych były przedmiotem spornych umów.

Oceniając odwołanie płatnika, Sąd Okręgowy miał na względzie zasadę swobody umów (art.353¹ k.c.), w myśl której strony mają możliwości wyboru rodzaju łączącego je stosunku prawnego. Podkreślić jednak należy, że wyżej przytoczona zasada w żadnym razie nie oznacza dowolności, gdyż przywołany wyżej przepis wprost wymaga, aby treść umowy nie sprzeciwiała się naturze danego stosunku prawnego, jego społeczno-gospodarczemu przeznaczeniu i ustawie (zob. także wyrok Sądu Najwyższego z 28 kwietnia 2010 r., II UK 334/09, LEX nr 604221).

O tym jaki stosunek w rzeczywistości łączy strony rozstrzygają warunki, na jakich świadczenie jest wykonywane, a nie sama nazwa umowy, czy nawet wola stron, która podlega ograniczeniom wynikającym właśnie z treści art.353¹ k.c. Ponieważ umowa o dzieło należy do umów rezultatu, dlatego oceny wykonania takiej umowy dokonuje się przez pryzmat osiągnięcia konkretnego, indywidualnie oznaczonego wytworu czy też efektu, który może mieć postać zarówno materialną, jak i niematerialną. Realizacja oznaczonego dzieła jest zwykle określonym procesem wykonawczym, o możliwym do wskazania momencie początkowym i końcowym, którego celem jest doprowadzenie do weryfikowalnego i jednorazowego rezultatu, który jest zdefiniowany przez strony już w momencie zawierania umowy. Ryzyko nieosiągnięcia rezultatu obciąża przy tym przyjmującego zamówienie. Dzieło zawsze musi być jednorazowym efektem, zindywidualizowanym już na etapie zawierania umowy i możliwym do jednoznacznego zweryfikowania po wykonaniu. Szereg powtarzalnych i cyklicznych czynności, których podjęli się wykonać zainteresowani na podstawie spornych umów, nawet gdy prowadziły do wymiernego efektu, to jednak efekt tych prac nie mógł być rozumiany jako jednorazowy rezultat i kwalifikowany jako realizacja umowy o dzieło. Przedmiotem umowy o dzieło nie może być bowiem osiąganie kolejnych, bieżąco wyznaczanych rezultatów, a takimi były, w ocenie Sądu Okręgowego, efekty – wykonywania prac takich jak: tynkowanie, gipsowanie, malowanie, usuwanie starej farby i pokrywanie nową, uzupełnianie brakujących elementów-fragmentów ościeżnic, framug okiennych, drzwi itd. Tego rodzaju czynności są charakterystyczne dla umowy o świadczenie usług, którą definiuje obowiązek starannego działania.

Z uwagi na to, że dzieło nie zostało precyzyjnie opisane w umowie, nie istniała także możliwość obiektywnego sprawdzenia przedmiotu umowy pod kątem wad fizycznych. Nie chodzi bowiem w tym wypadku o sprawdzenie czy przedmiot wykonany nie jest wadliwy (uszkodzony), ale czy nie jest wadliwy w rozumieniu umowy o dzieło, czyli czy został wykonany zgodnie z ustaleniami umowy. Biorąc pod uwagę treść umów trudne byłoby ustalenie istnienia ewentualnych wad – bo musiałyby dotyczyć przedmiotu umowy czyli konkretnego indywidualnego elementu, który byłby do wykonania - odrestaurowania. Nadto strony w umowie nie określały konkretnych cech jakim powinien odpowiadać rezultat pracy. Nie podawano żadnych szczegółów, które pozwoliłyby ocenić zgodność efektu pracy z zamówieniem, co jest niezbędne w przypadku umowy o dzieło, której istotę stanowi konkretny wytwór. Jest to charakterystyczne dla umowy o świadczenie usług, a niedopuszczalne przy umowie o dzieło.

Chociaż niekiedy, co Sąd pragnie podkreślić, ta sama czynność będąca przedmiotem umowy może świadczyć zarówno o zawarciu umowy o dzieło jak i innej umowy, zwłaszcza umowy o pracę. Ocenie podlega bowiem nie charakter przedmiotu umowy a sama umowa. Jeśli zatem przedmiotem umowy byłoby przygotowanie jednego konkretnie opisanego przedmiotu umowy w chwili jej zawierania a ściśle określonego przez zamawiającego, to tak sformułowana umowa mogłaby zostać uznana za umowę o dzieło, pod warunkiem wskazanie mierzalnego dzieła, kategoriami przypisanymi dla dzieł tego rodzaju, oraz, że dzieło to stanowi autonomiczny przedmiot obrotu społecznego. Inaczej jest jednak w sytuacji, gdy przedmiotem umowy, jak w niniejszej sprawie, jest przygotowywanie bliżej nie określonego przedmiotu.

Sąd podzielił w tym zakresie stanowisko wyrażone np. przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27 marca 2013 r., w sprawie I CSK 403/12, w myśl którego „umowa o dzieło, będąca umową rezultatu, różni się od umów starannego działania koniecznością osiągnięcia oznaczonego rezultatu ludzkiej pracy, który musi mieć charakter samoistny i musi być ucieleśniony, a więc przybrać określoną postać w świecie zjawisk zewnętrznych. Rezultat ten musi być przy tym sprawdzalny, czyli zdalny do poddania sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych.”(LEX nr 1341643); oraz przez

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, który w wyroku z dnia 18 kwietnia 2013 r., w sprawie III AUa 1397/12 uznał, że „cechą konstytutywną przedmiotu umowy o dzieło jest "samoistność rezultatu". Samoistność ta, rozumiana jest na ogół, jako niezależność rezultatu od dalszego działania, a nawet istnienia samego twórcy. Innymi słowy, w momencie ukończenia dzieła ustaje jego "zależność" od twórcy, staje się ono wartością autonomiczną w obrocie.”(LEX nr 1322558).

Na marginesie wskazać należy, iż spornych umów nie sposób także uznać za umowy o roboty budowlane.

Na mocy art. 647 k.c. przez umowę o roboty budowlane wykonawca zobowiązuje się do oddania przewidzianego w umowie obiektu, wykonanego zgodnie z projektem i z zasadami wiedzy technicznej, a inwestor zobowiązuje się do dokonania wymaganych przez właściwe przepisy czynności związanych z przygotowaniem robót, w szczególności do przekazania terenu budowy i dostarczenia projektu, oraz do odebrania obiektu i zapłaty umówionego wynagrodzenia.

Treść spornych umów w żadnym zakresie nie wskazuje obiektu czy choćby wydzielonego, ale dostatecznie konkretnie wskazanego, fragmenty obiektu, który miał być wykonany przez zainteresowanych.

Z uwagi więc na powyższe ustalenia, z całą pewnością uznać należy, że treścią zobowiązań zainteresowanych nie był określony konkretny wynik odpowiadający pewnym z góry ustalonym warunkom, który podlegałby ocenie, lecz wykonywanie określonych czynności, których rezultat zależał w znacznym stopniu od okoliczności leżących poza kontrolą zainteresowanych. Przedmiot umowy był powtarzany były w kolejno zawieranych umowach.

W ocenie Sądu wnioskodawca zawarł umowy nazwane umowami o dzieło z zainteresowanymi jedynie w celu ominięcia obowiązku składkowego bowiem w rzeczywistości były one, zgodnie z twierdzeniami organu rentowego, umowami o świadczenie usług.

Wobec powyższego wykonywanie pracy przez zainteresowanych na podstawie zakwestionowanych przez organ rentowy umów rodziło dla zainteresowanych tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych na podstawie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 roku.

Decyzje ZUS są zatem prawidłowe, ustalenia faktyczne wskazują, iż zainteresowani faktycznie wykonywali czynności zgodne z treścią zawartych umów. W uznaniu Sądu nie ulega zatem wątpliwości, że kwestionowane umowy noszą cechy umowy o świadczenie usług, do których stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu (art.750 k.c.) a nie umowy o dzieło. I z tego względu podlegają obowiązkowi składkowemu.

Zauważyć należy, że decyzja o objęciu określonym tytułem ubezpieczenia społecznego, jak również decyzja ustalająca podstawę wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne ma charakter decyzji deklaratoryjnej, albowiem stwierdza jedynie zaistnienie stanu prawnego zgodnego z przepisami prawa ubezpieczeń społecznych. Na kształt decyzji dotyczącej ubezpieczenia wpływa tym samym jedynie fakt istnienia bądź nieistnienia tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, a w drugim przypadku – istnienie takiej sytuacji faktycznej, która odpowiada konkretnemu przepisowi regulującemu podstawę wymiaru składki.

Sąd nie znalazł zatem powodów do zakwestionowania ustaleń oraz wyliczeń organu rentowego, w sytuacji, w której sam odwołujący nie podaje konkretnych zastrzeżeń. Podkreślenia wymaga fakt, że z chwilą wniesienia odwołania płatnik stał się stroną procesu, a organ rentowy jej przeciwnikiem procesowym. Podporządkowanie się obowiązującym w procesie cywilnym zasadom, w tym zasadzie kontrydiktoryjności, wymaga, aby strony powoływały dowody na poparcie swych twierdzeń, albowiem sądy ustalają fakty na podstawie dowodów. Sąd nie jest zobowiązany do poszukiwania dowodów z urzędu, gdyż w myśl zasady kontrydiktoryjności ciężar dowodu spoczywa na stronach. To strony są dysponentem toczącego się postępowania dowodowego i to one ponoszą odpowiedzialność za jego wynik. Powyższe jasno wynika z art. 3 k.p.c., który wskazuje, że na stronach spoczywa obowiązek dawania wyjaśnień co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i przedstawiania dowodów na ich poparcie.

Reasumując stwierdzić należy, że zawarte przez strony sporne umowy nie były umowami rezultatu, lecz umowami starannego działania, ponieważ ich przedmiotem było wykonywanie przez zainteresowanych ciągu powtarzalnych

czynności, o charakterze cyklicznym, który wprawdzie w celu finalnym zmierzały do osiągnięcia bieżących rezultatów, ale wymagały jedynie starannego działania. Wobec powyższego uprawnione jest wnioskowanie, że z uwagi na przedmiot planowanej aktywności, wykonywanie czynności przez zainteresowanych, na podstawie zakwestionowanej przez ZUS umowy, rodziło dla zainteresowanych tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych na podstawie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zakresie, w jakim obowiązywała ta umowa.

Podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, zgodnie z art. 18 ust. 1 i 3 ustawy, stanowi osiągnięty na podstawie umowy przychód.

Z tych względów, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy oddalił odwołania.

O kosztach postępowania Sąd orzekł zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c., w myśl którego strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Stosownie do art. 98 § 3 k.p.c. do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez wykwalifikowanego pełnomocnika zalicza się wynagrodzenie. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika organu rentowego Sąd ustalił zgodnie z jego wnioskiem w wysokościach mieszczących się w § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku, poz. 1804 ze zm.), na kwotę 3360,00 zł (M. B. – 600 zł), D. M. – 600 zł), M. W. – 1200 zł), S. P. – 180 zł), B. P. – 180 zł), P. J. – 600 zł).

Z tych wszystkich względów Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

K.K.-W.